

Handrättning boken "Luftfartssystem och Operativa Procedurer"

Utgåva 1, 2020

SIDA	RÄTTNING																								
34	Siffernumreringen på exempelbanan anges felaktigt. En bana med de magnetiska gradtalen 103 och 283 anges som bana 10 och bana 28.																								
43	Förkortningen för Pilot Controlled Lighting är PCL.																								
58	En förkortad färdplan ska innehålla information om luftfartygets registrering, typ av luftfartyg, flygregler, flygväg, flyghöjd och antalet personer ombord.																								
61 och 174	<p>Nytt sätt att rapportera bromsverkan. Se nedan.</p> <div data-bbox="257 962 971 1657" style="border: 1px solid black; padding: 10px;"> <p>Bankondition På större instrumentflygplatser genomförs under öppetid mätningar av banans kondition med jämna mellanrum. Resultatet från denna mätning publiceras antingen i NOTAM via ett så kallat SNOWTAM, i METAR via så kallad MOTNE eller ges direkt över radion enligt ett kodsysteem. Alla tre system baseras på detta kodsysteem som anger typ av kontaminering och hur bra bromsverkan som existerar på detta underlag. En högre siffra anger ett bättre underlag och bättre bromsverkan. Flygplatsen ansvarar för att testa broms- och styrförmåga med specialutrustade fordon, eller uppskatta bromsverkan baserat på underlaget eller rapporter från piloter.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Kod</th> <th>Exempel på underlag</th> <th>Effekt vid inbromsning med fordon</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>6</td> <td>Torr</td> <td>Normal bromsverkan och styrförmåga</td> </tr> <tr> <td>5</td> <td>Frost, grunt vatten/tunn snö</td> <td>Normal bromsverkan och styrförmåga</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>Ihoppresad kall snö</td> <td>Bromsverkan och/eller styrförmåga är påverkad men måttlig till god</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>Snö med djup över 3 mm</td> <td>Bromsverkan och/eller styrförmåga är påverkad och nedsatt</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>Vatten/slask över 3 mm</td> <td>Bromsverkan och/eller styrförmåga är påverkad och måttlig till dålig</td> </tr> <tr> <td>1</td> <td>Isbeläggning</td> <td>Bromsverkan och/eller styrförmåga är kraftigt försämrad</td> </tr> <tr> <td>0</td> <td>Vät is eller slask ovanpå is</td> <td>Bromsverkan och/eller styrförmåga är minimal eller icke-existerande</td> </tr> </tbody> </table> <p>Vid rapportering delas banan normalt in i tre lika långa sektioner. Därför anges ofta koderna i tre angivelser, exempelvis "RUNWAY ZERO FIVE SURFACE CONDITION CODE FIVE, FIVE, FOUR". I detta exempel är det halare på den sista tredjedelen av banan (sett i start- eller landningsriktningen). Normalt lägger flygledaren till information om vilken typ av kontaminering som finns på banan. Information om exempelvis djup, procentandel täckt och så vidare kan också lämnas. När taxibanor eller plattors bromsverkan uppmätts förklaras detta i klartext. SNOWTAM och MOTNE anger utöver bromsvärde ytterligare information om förhållanden på flygplatsen. Läs mer om SNOWTAM i appendix i slutet av boken.</p> </div>	Kod	Exempel på underlag	Effekt vid inbromsning med fordon	6	Torr	Normal bromsverkan och styrförmåga	5	Frost, grunt vatten/tunn snö	Normal bromsverkan och styrförmåga	4	Ihoppresad kall snö	Bromsverkan och/eller styrförmåga är påverkad men måttlig till god	3	Snö med djup över 3 mm	Bromsverkan och/eller styrförmåga är påverkad och nedsatt	2	Vatten/slask över 3 mm	Bromsverkan och/eller styrförmåga är påverkad och måttlig till dålig	1	Isbeläggning	Bromsverkan och/eller styrförmåga är kraftigt försämrad	0	Vät is eller slask ovanpå is	Bromsverkan och/eller styrförmåga är minimal eller icke-existerande
Kod	Exempel på underlag	Effekt vid inbromsning med fordon																							
6	Torr	Normal bromsverkan och styrförmåga																							
5	Frost, grunt vatten/tunn snö	Normal bromsverkan och styrförmåga																							
4	Ihoppresad kall snö	Bromsverkan och/eller styrförmåga är påverkad men måttlig till god																							
3	Snö med djup över 3 mm	Bromsverkan och/eller styrförmåga är påverkad och nedsatt																							
2	Vatten/slask över 3 mm	Bromsverkan och/eller styrförmåga är påverkad och måttlig till dålig																							
1	Isbeläggning	Bromsverkan och/eller styrförmåga är kraftigt försämrad																							
0	Vät is eller slask ovanpå is	Bromsverkan och/eller styrförmåga är minimal eller icke-existerande																							
76	Reglerna kring användning av QNH i okontrollerad luft har ändrats sedan 3 december 2020. Numera gäller att QNH ska användas under den högsta av 3 000 fot AGL eller 5 000 fot AMSL. Ovanför denna höjd ska 1013 användas.																								

SIDA	RÄTTNING																																																																		
78	Som ovan (fel i punktlistan).																																																																		
96	En färdplan ska också skickas in för en flygning i mörker som lämnar flygplatsens närhet.																																																																		
96	Uppföljning (exempelvis via färdplan) i fjällområde krävs numera endast om flygningen sträcker sig mer än 25 nm bort från startflygplatsen.																																																																		
124	I rutan "Marschhastighet" finns numera ett faktafel (relaterat till rättelsen på sidan 76 och 78). Eftersom vi flyger under den högsta av 5 000 fot AMSL / 3 000 fot AGL i okontrollerad luft ska vi flyga på QNH.																																																																		
158-159	Fasernas namn på svenska ska vara ovisshetsläge, beredskapsläge och nödläge och inget annat.																																																																		
201	<p>Komplettera tabell med gulmarkerad rad:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="3">Luftfartyg som Ingräper</th> <th colspan="3">Luftfartyg som blir Ingräpet</th> </tr> <tr> <th>Fras</th> <th>Uttal</th> <th>Betydelse</th> <th>Fras</th> <th>Uttal</th> <th>Betydelse</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>CALL SIGN</td> <td>KÅL SAJN</td> <td>Anropssignal frågas</td> <td>CALL SIGN (anropssignal)</td> <td>KÅL SAJN (anropssignal)</td> <td>Min anropssignal (anrops- signal)</td> </tr> <tr> <td>FOLLOW</td> <td>FÅLL-LO</td> <td>Följ mig</td> <td>WILCO</td> <td>VILL-KO</td> <td>Uppfattat, kommer följa instruktionen</td> </tr> <tr> <td>DESCEND</td> <td>DI-SEND</td> <td>Sjunk för landning</td> <td>CAN NOT</td> <td>KENN NOTT</td> <td>Kan inte följa instruktionen</td> </tr> <tr> <td>YOU LAND</td> <td>YOU LAAND</td> <td>Landa på denna flygplats</td> <td>REPEAT</td> <td>RI-PIT</td> <td>Upprepa instruktionen</td> </tr> <tr> <td>PROCEED</td> <td>PRO-SID</td> <td>Du får fortsätta din flygning</td> <td>AM LOST</td> <td>ÅM LÅSST</td> <td>Min position okänd</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td>MAYDAY</td> <td>MEJ-DEJ</td> <td>Är i nödläge</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td>HIJACK</td> <td>HAJ-DJÄCK</td> <td>Är utsatt för kapning</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td>LAND (flygplatsens namn)</td> <td>LÄND (flygplatsens namn)</td> <td>Begär att få landa på flygplatsen</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td>DESCEND</td> <td>DI-SEND</td> <td>Måste sjunka</td> </tr> </tbody> </table>	Luftfartyg som Ingräper			Luftfartyg som blir Ingräpet			Fras	Uttal	Betydelse	Fras	Uttal	Betydelse	CALL SIGN	KÅL SAJN	Anropssignal frågas	CALL SIGN (anropssignal)	KÅL SAJN (anropssignal)	Min anropssignal (anrops- signal)	FOLLOW	FÅLL-LO	Följ mig	WILCO	VILL-KO	Uppfattat, kommer följa instruktionen	DESCEND	DI-SEND	Sjunk för landning	CAN NOT	KENN NOTT	Kan inte följa instruktionen	YOU LAND	YOU LAAND	Landa på denna flygplats	REPEAT	RI-PIT	Upprepa instruktionen	PROCEED	PRO-SID	Du får fortsätta din flygning	AM LOST	ÅM LÅSST	Min position okänd				MAYDAY	MEJ-DEJ	Är i nödläge				HIJACK	HAJ-DJÄCK	Är utsatt för kapning				LAND (flygplatsens namn)	LÄND (flygplatsens namn)	Begär att få landa på flygplatsen				DESCEND	DI-SEND	Måste sjunka
Luftfartyg som Ingräper			Luftfartyg som blir Ingräpet																																																																
Fras	Uttal	Betydelse	Fras	Uttal	Betydelse																																																														
CALL SIGN	KÅL SAJN	Anropssignal frågas	CALL SIGN (anropssignal)	KÅL SAJN (anropssignal)	Min anropssignal (anrops- signal)																																																														
FOLLOW	FÅLL-LO	Följ mig	WILCO	VILL-KO	Uppfattat, kommer följa instruktionen																																																														
DESCEND	DI-SEND	Sjunk för landning	CAN NOT	KENN NOTT	Kan inte följa instruktionen																																																														
YOU LAND	YOU LAAND	Landa på denna flygplats	REPEAT	RI-PIT	Upprepa instruktionen																																																														
PROCEED	PRO-SID	Du får fortsätta din flygning	AM LOST	ÅM LÅSST	Min position okänd																																																														
			MAYDAY	MEJ-DEJ	Är i nödläge																																																														
			HIJACK	HAJ-DJÄCK	Är utsatt för kapning																																																														
			LAND (flygplatsens namn)	LÄND (flygplatsens namn)	Begär att få landa på flygplatsen																																																														
			DESCEND	DI-SEND	Måste sjunka																																																														

202 Uppdaterad info om SNOWTAM baserat på nytt sätt att rapportera banans kondition. Se nedan.

SNOWTAM

Banförhållanden publicerade i text finns i huvudsak i två format, SNOWTAM och MOTNE. SNOWTAM ingår i NOTAM och MOTNE ingår i METAR. MOTNE är en förkortad variant av SNOWTAM som följer snarlikt logik.

SNOWTAM är ett särskilt NOTAM som anger förekomsten av riskfyllda förhållanden som snö, is, slask och vattensamling på färdområdet. SNOWTAM utfärdas minst en gång dagligen under vinterhalvåret innan dagens trafik börjar och gäller 24 timmar. Ett SNOWTAM består av ett antal kodsiffror som alla har en unik funktion. Ett exempel på en SNOWTAM:

>>> ESGG/GOTEBORG/LANDVETTER <<<

SNOWTAM

ESGG

02011753 03 5/5/5 100/100/100 03/03/03

WET SNOW/WET SNOW/WET SNOW

RWY 03 CHEMICALLY TREATED

Förklaring:

ESGG	FLYGPLATSENS ICAO-KOD
02011753	DATUM (0201) OCH TID FÖR OBSERVATIONEN (1753 UTC)
03	BANANS SIFFERNUMMER
5/5/5	BANKONDITIONSKOD ¹ (På varje tredjedel av banan sett i startriktningen)
100/100/100	PERCENT TÄCKT (För varje tredjedel av banan)
03/03/03	DJUP (För varje tredjedel av banan)
WET (...)	FÖRKLARING AV TYP AV BELÄGGNING (För varje tredjedel av banan)

I slutet av SNOWTAM publiceras information i fritext, exempelvis om banan förkortats, om det finns snöbankar på banan, information om plattor och taxibanor och så vidare. I exemplet anges fritextinformation om att bana 03 är behandlad med kemiskt medel.